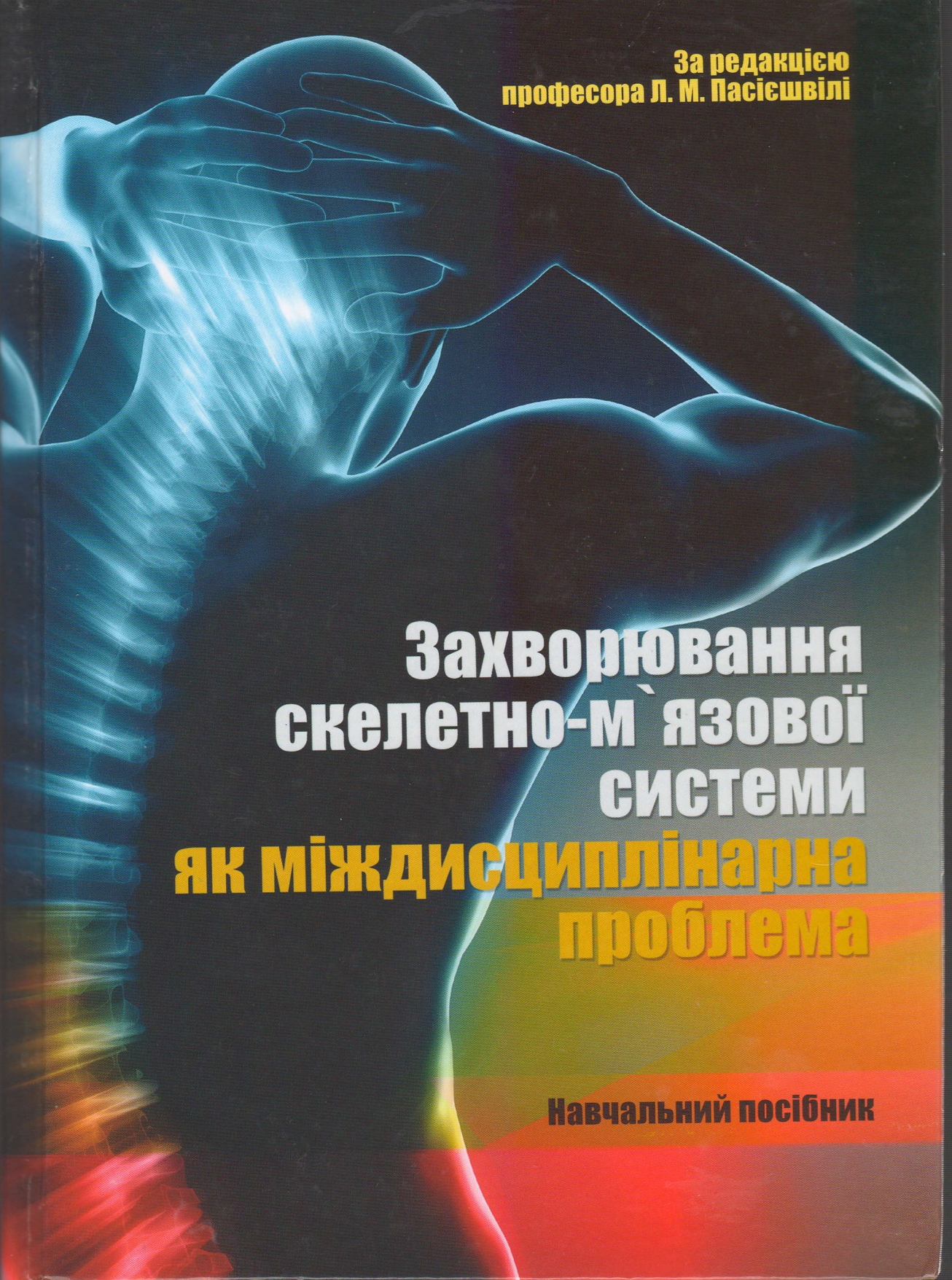

За редакцією
професора Л. М. Пасієшвілі

**Захворювання
скелетно-м'язової
системи
як міждисциплінарна
проблема**

Навчальний посібник

ЗАХВОРЮВАННЯ СКЕЛЕТНО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОБЛЕМА

За редакцією професора Л. М. Пасієшвілі

Навчальний посібник

Видавництво «Магнолія 2006»

Видавець Марченко Т. В.

2021

*Рекомендовано до друку вченою радою
Харківського національного медичного університету,
протокол № 7 від 24 червня 2021 р.*

Авторський колектив: професори Пасієшвілі Л. М., Бабінець Л. С., Ждан В. М., Железнякова Н. М., Заздравнов А. А., Величко В. І., Карпенко В. Г., Капустник В. А., Михайловська Н. С., Пасієшвілі Н. М., Фролова Т. В., Чухрієнко Н. Д.; доценти: Андруша А. Б., Бабаніна М. Ю., Бобро Л. М., Лісова О. О., Пасієшвілі Т. М., Стенкова Н. Ф., Шапкін В. Є.; асистенти: В'юн Т. І., Лагода Д. О.

Рецензенти:

заступник директора з наукової роботи ДУ «Інститут терапії імені Л. Т. Малої НАМН України», д-р мед. наук, професор **О. В. Колеснікова**;
завідувач кафедри терапії, ревматології та гастроентерології ХМАПО МОЗ України, д-р мед. наук, професор **О. А. Опарін**.

Захворювання скелетно-м'язової системи як міждисциплінарна
3-38 **проблема:** навчальний посібник / Л. М. Пасієшвілі, Л. С. Бабінець, В. М. Ждан та ін.; за ред. Л. М. Пасієшвілі. – Львів : Магнолія 2006, 2021. – 412 с.

ISBN 978-617-574-205-1

Посібник містить сучасну інформацію про етіопатогенез, поширеність, клінічні прояви й лікування хвороб внутрішніх органів, основними проявами яких є ураження суглобів і м'язів. Охарактеризовано нозологічні форми, де означена симптоматика – один із компонентів (часто не провідний) клінічної картини хвороб. Посібник є мультидисциплінарним виданням, в якому також висвітлено результати власного досвіду авторів. Його можна використовувати в навчальному процесі підготовки здобувачів у вищих закладах медичної освіти IV рівня акредитації та лікарів-інтернів за спеціальностями «Загальна практика – сімейна медицина» і «Внутрішні хвороби». Запропоновані діагностичні підходи і схеми лікування можуть бути корисними для лікарів загальної практики, сімейних лікарів, терапевтів, ревматологів, неврологів тощо.

УДК 616.71/.74(075.8)

ISBN 978-617-574-205-1

© Пасієшвілі Л. М., Бабінець Л. С.,
Ждан В. М. та ін., 2021
© Магнолія 2006
© ФОП Марченко Т. В.

АВТОРСЬКИЙ КОЛЕКТИВ

Пасієшвілі Людмила Михайлівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

Бабінець Лілія Степанівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри первинної медико-санітарної допомоги та загальної практики – сімейної медицини Тернопільського національного медичного університету імені І. Я. Горбачевського;

Ждан Вячеслав Миколайович, доктор медичних наук, професор кафедри сімейної медицини і терапії Навчально-наукового інституту, ректор Полтавського державного медичного університету;

Железнякова Наталія Мерабівна, доктор медичних наук, завідувачка кафедри внутрішньої медицини №1 Харківського національного медичного університету;

Заздравнов Андрій Анатолійович, доктор медичних наук, професор кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

Величко Валентина Іванівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри сімейної медицини Одеського національного медичного університету;

Карпенко Володимир Геннадійович, доктор медичних наук, професор кафедри торако-абдомінальної хірургії, в.о. ректора Харківської медичної академії післядипломної освіти (ХМАПО);

Капустник Валерій Андрійович, доктор медичних наук, професор кафедри професійних та внутрішніх хвороб, ректор Харківського національного медичного університету;

Михайловська Наталія Сергіївна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Запорізького державного медичного університету;

Пасієшвілі Нана Мерабівна, доктор медичних наук, професор Харківського національного університету імені Каразіна В. Н., директорка Харківського обласного клінічного перинатального центру;

Фролова Тетяна Володимирівна, доктор медичних наук, професор, завідувачка кафедри пропедевтики педіатрії Харківського національного медичного університету;

Чухрієнко Неоніла Дмитрівна, доктор медичних наук, професор кафедри сімейної медицини Дніпропетровського державного медичного університету;

Андруша Аліна Борисівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

Бабаніна Марина Юрївна, кандидат медичних наук, доцент, завідувачка кафедри сімейної медицини і терапії Полтавського державного медичного університету;

Бобро Лілія Миколаївна, кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

Лісова Оксана Олександрівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Запорізького державного медичного університету;

Пасієшвілі Тамара Мерабівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри внутрішньої медицини № 3 та ендокринології Харківського національного медичного університету;

Стенкова Наталія Федорівна, кандидат медичних наук, доцент кафедри пропедевтики педіатрії Харківського національного медичного університету;

Шапкін Вадим Євгенович, кандидат медичних наук, доцент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

В'юн Тетяна Іванівна, доктор філософії, асистент кафедри загальної практики – сімейної медицини та внутрішніх хвороб Харківського національного медичного університету;

Лагода Дар'я Олександрівна, асистент кафедри сімейної медицини Одеського національного медичного університету.

ЗМІСТ

Перелік умовних скорочень	10
Передмова	12
Вступ (проф. Пасієшвілі Л. М.)	14
Розділ 1. АНАТОМІЯ ХРЕБТА, СУГЛОБІВ І М'ЯЗІВ.	
ФУНКЦІЯ В ОРГАНІЗМІ (проф. Пасієшвілі Н. М.)	19
Література	22
Розділ 2. СИНДРОМ ДИСПЛАЗІЇ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ В ДІТЕЙ	
(проф. Фролова Т. В., доц. Стенкова Н. Ф.)	24
Література	34
Розділ 3. ДЕГЕНЕРАТИВНО-ДИСТРОФІЧНІ ХВОРОБИ СУГЛОБІВ	37
Остеоартрит (проф. Капустник В. А.)	37
Остеохондроз (проф. Капустник В. А.)	52
Остеопороз (доц. Андруша А. Б.)	59
Література	83
Розділ 4. ЗАПАЛЬНІ ХВОРОБИ СУГЛОБІВ	86
Ревматоїдний артрит (проф. Пасієшвілі Л. М.)	86
Псоріатричний артрит (проф. Пасієшвілі Л. М.)	96
Ревматична поліміалгія (доц. Пасієшвілі Т. М.)	104
Література	110
Розділ 5. УРАЖЕННЯ СУГЛОБІВ І М'ЯЗІВ ПРИ ДИФУЗНИХ ХВОРОБАХ СПОЛУЧНОЇ ТКАНИНИ (проф. Михайловська Н. С., доц. Лісова О. О.)	111
Системний червоний вовчак	111
Системна склеродермія	128
Вузликовий поліартеріїт	135
Гостра ревматична лихоманка	139
Література	147
Розділ 6. МЕТАБОЛІЧНІ ХВОРОБИ СУГЛОБІВ.	
Подагричний поліартрит (доц. Пасієшвілі Т. М.)	149
Література	163
Розділ 7. РІДКІСНІ ХВОРОБИ СУГЛОБІВ (PhD В'юн Т. І.)	165
Туберкульозний гоніт	165
Синдром Шегрена	165
Синдром зіткнення плеча	166
Синдром зап'ястного каналу	167
Синдром каналу Гуйона	167

Остеомаляція	299
Симфізит при вагітності	299
Дисплазія сполучної тканини	302
Хвороба Гоше й вагітність	304
Розбіжність лобкового зчленування	306
Ревматоїдний артрит у вагітних	308
Вагітність при системному червоному вовчаку	309
Література	310

Розділ 15. ГРУПИ ПРЕПАРАТІВ, ЯКІ НАЙЧАСТІШЕ ВИКОРИСТОВУЮТЬ ПРИ ХВОРОБАХ СУГЛОБІВ І М'ЯЗІВ 311

НЕСТЕРОЇДНІ ПРОТИЗАПАЛЬНІ ПРЕПАРАТИ

В РЕВМАТОЛОГІЇ (проф. Ждан В. М., доц. Бабаніна М. Ю.) 311

Характеристика окремих НПЗП 326

Диклофенак 326

Ацеклофенак 328

Лорноксикам 329

Піроксикам 331

Кеторолак 332

Кетопрофен 333

Рофекоксиб і целекоксиб 333

Еторикоксиб 335

Німесулід 338

Амтолметин гуацил 338

Напроксен 339

Місцеві НПЗП 340

Взаємодії НПЗП з іншими лікарськими засобами 342

Застосування НПЗП у період вагітності й годування груддю 345

Пацієнти з факторами ризику 346

Протипоказання до застосування нестероїдних
протизапальних засобів 347

Особливості застосування НПЗП у ревматології 347

Рекомендації щодо використання нестероїдних протизапальних
препаратів при ревматологічних хворобах 350

Правила призначення нестероїдних протизапальних засобів 351

Використання НПЗП
у лікуванні окремих ревматологічних хвороб 353

Біль у нижній частині спини 353

Остеоартрит 353

СИМПТОМ-МОДИФІКАЦІЙНІ ЗАСОБИ ШВИДКОЇ ДІЇ 355

Анкілозивний спондилоартрит 357

Лікування гострого нападу подагри 358

Ревматоїдний артрит 358

Псоріатичний артрит	360
Реактивні артрити	360
Гостра ревматична лихоманка	
і хронічна ревматична хвороба серця	361
Системний червоний вовчак	361

ГЛЮКОКОРТИКОСТЕРОЇДИ ПРИ ХВОРОБАХ СУГЛОБІВ

(проф. Бабінець Л. С.)	369
------------------------------	-----

РАЦІОНАЛЬНА ХОНДРОПРОТЕКЦІЯ (проф. Заздравнов А. А.) 386

Препарати з доведеною ефективністю	387
Препарати й біологічно активні добавки з наявною, але недостатньою доказовою базою щодо їхньої ефективності	393
Перспективні препарати (потенційні ХП)	401
Препарати й біологічно активні агенти, що використовувались / використовуються як ХП попри доведену відсутність хондропротективних властивостей	402
Фізичне навантаження	403
Література	404

Навчальне видання

Пасієшвілі Людмила Михайлівна

Бабінець Лілія Степанівна

Ждан Вячеслав Миколайович та ін.

ЗАХВОРЮВАННЯ СКЕЛЕТНО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ ЯК МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ПРОБЛЕМА

Навчальний посібник

За редакцією професора Л. М. Пасієшвілі

Підписано до друку 23.09.2021 р.

Формат 70×100/16. Папір офс.

Гарнітура Minion Pro. Умовн. друк. арк. 33,48. Тираж 300 прим.

ПП «Магнолія 2006»

Видавець Марченко Т. В.

м. Львів-53, 79053, Україна, вул. В. Великого, 51/50,

тел. +38 (050) 370-19-57 e-mail: magnol06@ukr.net

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготівників і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 2534 від 21.06.2006 року,
видане Державним комітетом інформаційної політики,
телебачення та радіомовлення України

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи
до Державного реєстру видавців, виготовлювачів і розповсюджувачів
видавничої продукції: серія ДК № 6784 від 30.05.2019 року,
видане Державним комітетом телебачення і радіомовлення України

Надруковано у друкарні видавця Марченко Т. В.